

Право на държавите-членки - Словакия

Cette page a été traduite automatiquement: sa qualité ne peut pas être garantie.

Тази страница ви предоставя информация за правната система в Словакия.

Информацията относно правния ред на Словакия е на разположение на [Европейската съдебна мрежа: Гражданското право](#).

Източници на правото

Видове правни инструменти — описание

Терминът „източници на правото“ се използва в три сетива:

1. източници на правото в материалния смисъл — материални източници на правото;
2. източници на правото в епистемологичния смисъл — източници на познания в областта на правото;
3. източници на правото във формален смисъл — официални източници на правото.

Въз основа на начина, по който се сключват правните разпоредби, и на обвързващата форма, в която са изразени, по традиция се различават четири вида източници на правото:

- правен интерес;
- прецедент (закон, съставен от съдебната практика);
- нормативни правни актове;
- нормативни договори;
- общи правни принципи;
- здрав разум;
- съвременни книги, правна литература и експертни доклади;
- международни договори, когато са надлежно включени в правния ред на Словашката република.

Йерархия на правните норми

Един от основните принципи на словашката правна система е йерархията на правните норми. Разбирането на неговото правилно място в законодателната практика и прилагането му е от голямо значение от гледна точка на законосъобразността. Йерархията на нормите обаче не е просто въпрос на ясна логика или подчиненост. Йерархията се отнася до целия въпрос **за законната власт**. Той включва също така категоричното изискване за установяване на правна разпоредба само от орган, който е оправомощен за това със закон, в рамките на този закон и в рамките на законодателните му правомощия.

Правните разпоредби се класифицират по т.нар. „правна сила“. **Правната сила** се отнася до свойствата на правните разпоредби, съгласно които една разпоредба е подчинена на друга (т.е. разпоредба с по-голяма правна сила) или когато дадена разпоредба произтича от разпоредба на по-голяма правна сила. В ситуация, свързана с правни разпоредби с различна правна сила, по-слабата разпоредба не може да противоречи на по-силната разпоредба, докато по-неблагоприятната разпоредба може да има предимство пред по-слабата.

В съответствие със степента на правна сила е възможно законодателството да се организира по следния начин:

Първично право (закони)

- конституционни закони (винаги с първостепенно значение)
- законодателни актове (първични или производни на конституционните актове)

Вторично право (подзаконовни нормативни актове)

- Разпоредби на правителството — винаги вторично
- правни разпоредби на централни държавни органи — винаги вторично право
- правни разпоредби на местни държавни органи — първично или вторично право
- правни разпоредби, по изключение приети от недържавни органи — винаги вторично право

В тази система, когато даден акт има предимство, всички други правни норми трябва да произтичат от него, да са съвместими с него и да не му противоречат. На практика това означава, че когато по-нисшестояща в йерархията правна норма противоречи на норма от по-висок ранг, трябва да се следва по-висшестоящата норма.

Институционална рамка

Институции, компетентни за приемането на правни норми

Изброените по-долу органи имат правомощието да приемат правни разпоредби (уставни органи):

- Национален съвет на Словашката република — Конституция, конституционни актове, закони, международни договори, които са по-високи от тези на закони, международни договори със сила на закон
- Правителство на Словашката република — правителствени разпоредби
- Министерства и други органи на централната власт — постановления, декларации и постановления
- Общински и градски органи — като цяло задължителни разпоредби
- Общински и градски органи и органи на местната власт — разпоредби с общо приложение

Процес на приемане

Етапи на законодателния процес:

- внасяне на законопроект — Започване на законодателна процедура
- обсъждане на законопроекта
- гласуване (решение относно законопроекта)
- подписване на приетия законопроект
- обнародване (публикуване) на законодателния акт

Процес на вземане на решения

Законодателен процес

Внасяне на законопроект — откриване на законодателство

Проект на закон по силата на член 87, параграф 1 от Закон № 460/1992 Coll. (Конституция на Словашката република) може да бъде подадена от:

- комисии на Националния съвет на Словашката република
- членове на Националния съвет на Словашката република.
- Правителство на Словашката република

Представените полици са посочени в параграф 1 с обяснителен меморандум.

Обсъждане на законопроекта

В съответствие с процедурния правилник на Националния съвет на Словашката република (Закон № 350/1996) сметките преминават през три четения.

1. На първо четене се провежда общ дебат по същността или „философията“ на предложения закон. Не е възможно да се внесат изменения на това четене.

2. На **второ четене** законопроектът се обсъжда от националния (те) комитет (и) на Съвета, на който (които) е (са) възложен (и). Всеки законопроект трябва да премине през Конституционния комитет, по-специално що се отнася до **съвместимостта му с Конституцията на Словакия**, с конституционните актове, с международните договори относно Словашката република, законите и правото на Европейския съюз. След това **могат да се внасят изменения и допълнения** и те се гласуват след приключване на обсъжданията в комитета. Ето защо различните позиции трябва да бъдат обединени, преди проектозаконът да бъде обсъден в Националния съвет. Когато **компетентната комисия одобри съвместния доклад на комитетите със специална резолюция**, проектозаконът се изпраща на Националния съвет на Словашката република. Това представлява основата за дебата и гласуването на Националния съвет на Словашката република по предложението на второ четене.
3. **Третото четене** се ограничава до тези разпоредби от сметката, чиито изменения или допълнения са одобрени на второ четене. На трето четене единствените промени, които могат да се направят от членовете на парламента, са корекциите на грешки при изготвянето на законодателството и грешките, свързани с граматика и правописни. Измененията, предназначени за отстраняване на други грешки, трябва да бъдат внесени от най-малко 30 членове на Националния съвет. След като бъдат обсъдени, те се подлагат на гласуване по законопроекта като цяло.

Гласуване (решение относно законопроекта)

За да бъде приет даден закон, той трябва да бъде **гласуван от поне половината от присъстващите членове**.

Конституцията може да бъде изменяна и отделните членове се отменят само ако са приети с квалифицирано мнозинство, което означава три пети от всички членове на Националния съвет (т.е. 3/5 от 150 г.).

Националният съвет има кворум, ако присъстват поне половината от неговите членове.

Подписване на приетата фактура

Приетият закон се подписва от:

- Президент на Словашката република
- председател на Националния съвет
- министър-председател

Тази стъпка в процедурата включва проверка на съдържанието, точността на процедурите и окончателната форма на приетия законопроект. С подписването си тези лица, заемащи ръководни длъжности, подкрепят разпоредбата, както е формулирана.

Председателят има право да упражнява това, което се нарича „отлагателно вето“, и да откаже да подпише приет акт на основание на неправилно съдържание. След това той или тя трябва отново да изпрати приетия акт заедно със своите забележки на Националния съвет, който да бъде обсъден отново.

Върнатият акт преминава през втория и третия етап на четене, като в този момент националният съвет може, но не трябва да взема предвид коментарите на председателя. Националният съвет може отново да отмени отлагателното вето, в който случай актът трябва да бъде обнародван, дори без подпис на президента.

Обнародване (публикуване) на законодателния акт

Обнародването е последният етап от законодателния процес. Правните разпоредби на териториалното приложение на територията на цялата страна официално се публикуват в Zbierka zákonov (Сборника със законодателни актове) на Словашката република, който се публикува от словашкото Министерство на правосъдието. Сборник закони е публичен издателски инструмент на Словашката република. Сборник със закони се издава в електронна форма и на хартиен носител. Формата на електронните формуляри и формулярите на хартиен носител за приемане на закони имат еднакви правни последици и идентично съдържание. Електронната форма на сборник със закони е достъпна безплатно на портала EUR-Lex.

Влизане в сила/действие

Законодателството влиза в сила на датата на обявяването им в Сборника със закони.

Законите влизат в сила на петнадесетия ден след обнародването му в Сборника със закони, освен ако в него не е посочена по-късна дата за влизането им в сила.

Други актове стават задължителни за датата на обявяването им в Сборника със закони.

Начини за решаване на спорове между различни правни източници

Нормативен акт с по-ниска степен на правна сила не трябва да противоречи на нормативен акт с висока степен на правна сила.

Нормативен акт може да бъде отменен или изменен само със законодателен акт от същия или от по-висок ранг.

В случай на несъответствие в законодателството на същата правна сила правната практика е да разрешава такива противоречия в съответствие с принципа, че по-късният регламент отменя или изменя по-старо правило и в съответствие с принципа, че дадено специално правило отменя или изменя общо правило.

Конституционният съд на Словашката република проверява и решава дали:

- закони с Конституцията
- Правителствени разпоредби, като цяло обвързващо законодателство на министерствата и други органи на централната власт с Конституцията, конституционните закони и закони
- всеобщо обвързващи разпоредби на органите на местната власт с Конституцията и законите;
- всеобщо обвързващи правни разпоредби на местните органи на държавната администрация с Конституцията, законите и други общоприложими правни разпоредби;
- всеобщо обвързващи правни разпоредби с международни договори, обнародвани по реда на обнародването на законите.

Когато Конституционният съд постанови, че е налице несъвместимост между правните разпоредби, разпоредбите или съответните части от тях или правилата, съдържащи се в тях, престават да действат. Ако органите, издали тези разпоредби, не ги приведат в съответствие с релевантните инструменти от по-висок ранг в законоустановения срок от момента на издаване на решението, разпоредбите или съответните части от тях или правилата, съдържащи се в тях, вече не са в сила.

Правни бази данни

База данни на Министерството на правосъдието на Словакия

Порталът [EJ](#) „Electronic Bulletin de Laws „(„Електронен бюлетин на законите“) на словашкото Министерство на правосъдието се основава на две взаимосвързани информационни системи:

1. **EUollece** — информационна система за предоставяне на обвързващи електронни консолидирани текстове на правото и други стандарти с права, адресирани до тях
2. **Електронно** законодателство — информационна система за управление на процеса на всички етапи от законодателния процес, оборудвана с усъвършенствани инструменти за редактиране за законодателните производители

Ползи за целевите групи:

Като взема предвид основния принцип на правото, че всеки е осведомен за валидно и ефективно право и е запознат с правата и задълженията си, които на практика става все по-трудно да се прилагат с оглед на нарастващия обем и сложност на правните стандарти, словашкият проект ще допринесе за по-доброто прилагане на този принцип чрез осигуряване на ефективен достъп за всички до съществуващото законодателство.

- По-специално **даден** национален проект ще се възползва от проект под формата на право, формално и по същество, на наличните права и за повишаване на осведомеността относно новото законодателство.
- **Практикуващи юристи** — за да **получат непрекъснат** достъп до приложимото право и да обърнат внимание на новото законодателство на Словашката република или на Европейския съюз, както по принцип, така и конкретно на разпоредбите, уреждащи областите, в които те са специализирани
- **Предприемачът** — той получава също така безплатен и непрекъснат достъп до приложимото право и възможността да бъде уведомен за новото законодателство на Словашката република или на Европейския съюз както като цяло, така и конкретно за правилата, уреждащи областите, в които действа, както и за по-добра регулаторна среда за създаване на по-благоприятни условия за извършване на стопанска дейност и за намаляване на административната тежест, свързана със стопанската дейност

- **Местни органи** — получаване на свободен и непрекъснат достъп до източник на приложимото право, като същевременно се намалява административната тежест — тромаво административно и скъпо струващо задължение за осигуряване на достъп до „Сборника със закони“ Събиране на закони в работни дни, свързано със събирането на закони и неговото архивиране, за да замени обременяващите задължения за сигурен достъп до Сборник закони за работните дни.
- Национални **администрации** — проектът ще осигури свободен и непрекъснат достъп до източник на приложимото право, намаляване на административната тежест и съответно на финансовите разходи за законодателния процес, възможност за по-добро изпълнение на задачите в областта на законотворчеството и прилагане на правилата на Европейския съюз.
- **Съдебни органи** — получаване на постоянен и бърз достъп до действащото законодателство във всеки от избраните дни в историята, възможност за позоваване на действащото законодателство към момента на действащото законодателство, което ще позволи поне частично премахване на рутинните дейности и повишаване на ефективността на работата на съдиите и магистратите
- **Законодателят ще може** да използва ефикасен инструмент за изготвяне на законодателни актове и управление на законодателния процес, което ще ги лиши от някои от сложните административни процедури и ще им позволи да се съсредоточат по-подробно върху съдържанието на настоящото заключение.

Свързани връзки

 [Правен и информационен портал](#)

Това е машинен превод на съдържанието. Собственикът на настоящата страница не носи никаква отговорност за качеството на този машинно преведен текст.

Последна актуализация: 22/10/2019